

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af a) Forslag til Lov om Folkeskolen i de sønderjydske Landsdele.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4749; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 1331).

b) Forslag til Lov om Ændringer i og Tillæg til Lovgivningen om Skolevæsenet i de sønderjydske Landsdele.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 5799; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 2143).

1 Lovforslagene sattes til Forhandling.

P. Mortensen: Den gældende Skoleordning vedrørende Folkeskolen i de sønderjydske Landsdele er vedtaget som midlertidig Foranstaltning i 1923. Det kan siges om denne Lovgivning, at den stort set har virket til hele Befolkningens Tilfredshed, idet man kan sige, at der ikke er fremkommet synderlige Klager imod den. Det er klart, at denne Lov indeholder Bestemmelser sigtende til det tyske Mindretals kulturelle Rettigheder, og det er paa dette Punkt, at der Tid efter anden er fremkommet Klager. Mindretallet har klaget over, at de i Lovgivningen fastlagte kulturelle Rettigheder ikke kunde anses at være vidtgaaende nok, og Mindretallet har derfor Tid efter anden fremsat sine Krav om videregaaende tysk Uddannelse, en Uddannelse af tyske Lærere paa tyske Læreanstalter, at de Lærere, der skal beskæftiges ved tysksprogede Skoler, altsaa skal have deres fulde Uddannelse paa tyske Læreanstalter. Man har endvidere fremsat Krav om egne Skolekommissioner og Krav om en lettere Adgang til tysksproget Undervisning for Børn, hvis Hjem ligger afsides.

Det Lovforslag, som er fremsat af den højtærede Undervisningsminister, Forslag til Lov om Folkeskolen i de sønderjydske Landsdele, tilsigter at bidrage til større Ensartethed i Skolelovgivningen for hele Landet, Syd og Nord for den gamle Grænse, og det imødekommer i hvert Fald en Del af de Ønsker, der er fremsat fra Mindretallets Side.

I Lovforslagets § 1 bestemmes det, at den i det øvrige Land gældende Skolelovgivning gennemføres i Sønderjylland, det vil sige den i Forslag til Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn omhandlede Lovgivning; dette sidste Lovforslag har jo været behandlet her i sidste Uge. De

Bestemmelser, der findes her vedrørende Forældreraad, Skolenævn og Skoleraad, skal ogsaa gælde i Sønderjylland. Om disse Institutioner, Forældreraad og Skolenævn, har der jo været forhandlet under Behandlingen af det sidstnævnte Lovforslag, og jeg skal ikke komme ind paa dem, hvor de ikke kan faa særlig Betydning for Sønderjyllands Vedkommende.

Ved Lovforslagets §§ 2 og 3 opretholdes de nugældende Bestemmelser om, at det endelige Valg ved Besættelsen af Lærereembeder skal træffes af Ministeren, og at Undervisningsplaner og Undervisningsmidler, som ønskes anvendt i de tysksprogede Skoler, skal godkendes af Ministeren. Fremdeles kan Lærere, der udgaar fra tyske Læreanstalter, ansættes ved det sønderjydske Skolevæsen, dog under Forudsætning af, at de bestaar en Tillægsprøve, er hjemmehørende i Landsdelene og har dansk Statsborgerret.

Her møder vi et af Mindretallets Krav, et af de Krav, som her i Tinget Gang paa Gang er fremsat af det ærede Medlem Hr. Schmidt. Det ærede Medlem kræver saaledes i det Lovforslag, han har fremsat, at Læreruddannelsen skal foregaa paa tyske Læreanstalter; de Lærere, der skal beskæftiges ved tyske Mindretalsskoler, skal have deres Uddannelse paa tyske Læreanstalter.

Jeg har den Opfattelse, at et saadant Krav ikke er velbegrundet. Som Forholdene er nu, har disse Lærere som Børn formentlig fra tyske Hjem rimeligvis haft det tyske Sprog som „Hjemmesprog“; de har besøgt de tyske Folke- og Mellem-skoler og derefter gaaet paa Statsseminarium — der findes to i Sønderjylland: i Haderslev og i Tønder. Dernæst er der Adgang til Statstilskud til Undervisning i Jena — de vordende Lærere kan faa Statstilskud til Rejser, Bøger og Ophold —, og dette Kursus inddeles i to Semestre, imellem hvilke de vordende Lærere har Adgang til ved praktisk Virksomhed i de thüringske Skoler at dygtiggøre sig til deres Gerning.

Jeg mener, at det er en alsidig og god Uddannelse, og jeg skulde ogsaa mene, at en saadan Uddannelse giver den bedste Chance for at faa Beskæftigelse enten ved tysksprogede eller dansksprogede Skoler dernede. Jeg tror derfor ikke, at det er paakrævet, at de tyske Lærere uddannes paa tyske Læreanstalter.

Efter Lovforslagets § 6 er det Hensigten at yde særligt Statstilskud til Kommuner med dobbeltsproget Skolevæsen. I